

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2017. GODINU

Specijalisti i magistri

Odgovorno lice: Dragan Dubak

Odsjek: Statistika demografije, obrazovanja, kulture i pravosuđa

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Refeferentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije.....	2
1.7 Klasifikacije.....	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	2
1.10 Metodologija.....	3
1.11 Bazni period	3
1.12 Jedinica mjere	3
1.13 Izvor podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika.....	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	3
3. Tačnost i pouzdanost	4
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	4
3.2 Uzoračka greška	4
Indikatori uzoračke greške (A1).....	4
3.3 Neuzoračka greška	4
3.3.1 Greška obuhvata	4
Indikator greške obuhvata (A2).....	4
3.3.2 Greška mjerenja	5
Stopa neodaziva jedinica (A4)	4
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	5
3.5 Revizija podataka	5
3.5.1 Politika revizije podataka	5
3.5.2 Praksa revizije podataka	5
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)	5
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	5
4.1 Pravovremenost	5
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	5
Vremenski jaz objave konačnih podataka	6
4.2 Tačnost objave podataka	6
5. Dostupnost i jasnoća.....	6
5.1 Saopštenja.....	6
5.2 Publikacije.....	6
5.3 Dostupnost mikropodataka.....	6
6. Uporedivost.....	7
6.1 Prostorna uporedivost.....	7
6.2 Vremenska uporedivost.....	7

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja je prikupljanje podataka o specijalistima i magistrima za kalendarsku 2017. godinu, na javnim i privatnim visokoškolskim ustanovama u Crnoj Gori.

Cilj istraživanja je izračunavanje indikatora o karakteristikama studenata na ovoj vrsti studija u Crnoj Gori, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika i dobili međunarodno uporedivi podaci.

Podaci o specijalistima i magistrima su rezultat redovnog statističkog istraživanja.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore kao vlasnikom administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice su sve visokoškolske ustanove koje su osnovane ili izvode nastavu u Crnoj Gori, bez obzira na svojinski status, a koje su osnovane u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. ("Službeni list Crne Gore", br. 044/14 od 21.10.2014, 052/14 od 16.12.2014, 047/15 od 18.08.2015, 040/16 od 30.06.2016, 042/17 od 30.06.2017).

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Sektor obrazovanja.

1.4.2 Statistička populacija

Svi studenti visokoškolskih ustanova u Crnoj Gori, koji su završili postdiplomske studije.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Visoko obrazovanje ostvaruju univerziteti i ustanove visokog obrazovanja koje su licencirane i akreditovane u skladu Zakonom o visokom obrazovanju. Visoko obrazovanje se u Crnoj Gori stiže na univerzitetima i drugim ustanovama, koje mogu biti osnovane kao javne i privatne. Univerzitet svoju djelatnost ostvaruje preko: fakulteta, umjetničkih akademija, instituta i visokih škola, kao organizacionih jedinica.

Univerzitet je autonomna ustanova koja u obavljanju djelatnosti objedinjuje obrazovni, naučno-istraživački i umjetnički rad, kao djelove jedinstvenog procesa visokog obrazovanja.

Fakultet je naučno-nastavna visokoškolska ustanova koja razvija naučno-istraživački rad kao osnov nastavne djelatnosti.

Fakultet umjetnosti i akademija je nastavno-umjetnička visokoškolska ustanova koja razvija umjetničko stvaralaštvo, naučno-istraživački rad i izvodi nastavu iz odgovarajućih oblasti.

Sudijski program je osnovna jedinica za klasifikaciju visokog obrazovanja sa definisanom strukturom i brojem ECTS kredita koja pojedincu obezbjeđuje ishode učenja potrebne za sticanje znanja, vještina i kompetencija za područje rada iz nivoa visokog obrazovanja definisanih u nacionalnom okviru kvalifikacija i izdavanje diplome.

Postdiplomski studijski programi mogu se akreditovati kao akademski i primijenjeni.

Status studenta stiže se upisom na odgovarajući studijski program. Student može imati status budžetski finansiranog ili samofinansirajućeg studenta.

Postdiplomskim studijama smatra se svaki studijski program koji daje pravo na sticanje stepena nakon završenih osnovnih studija, diplome specijalističkih studija, diplome magistra ili diplome akademskog naziva magistra nauka, odnosno umjetnosti, u skladu sa Zakonom.

Postdiplomске specijalističke studije se organizuju nakon završenih osnovnih studija obima 180 ECTS kredita i traju jednu studijsku godinu (dva semestra), odnosno obim studijskog programa ovih studija iznosi 60 ECTS kredita.

Postdiplomске magistarske studije (akademske i primijenjene) traju 1 godinu (60 ECTS kredita) nakon specijalističkih studija, a dvije godine (120 ECTS kredita) nakon osnovnih studija.

Diploma je javna isprava kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog programa visokog obrazovanja. Diplome koje se stižu na ovom nivou studija su:

- **diploma specijalističkih studija** – nakon završenog studijskog programa u trajanju od godinu dana na postdiplomskim studijama,
- **diploma primjenjenih magistarskih studija** – nakon završenog primijenjenog studijskog programa u trajanju od jedne ili dvije godine na primijenjenim magistraskim postdiplomskim studijama i odbrane magistarskog rada (jedna godina je nakon završenih postdiplomskih specijalističkih studija i osnovnih studija u trajanju četiri godine, a dvije godine nakon osnovnih studija u trajanju tri godine),
- **diploma akademskog naziva magistra nauka** – nakon završenog studijskog programa u trajanju od jedne ili dvije godine na akademskim magistraskim postdiplomskim studijama i odbrane magistarskog rada (jedna godina je nakon završenih postdiplomskih specijalističkih studija i osnovnih studija u trajanju četiri godine, a dvije godine nakon osnovnih studija u trajanju tri godine).

1.7 Klasifikacije

Nacionalna klasifikacija obrazovanja (usklađena sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja - ISCED 2011).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju na godišnjem nivou.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Godisnje - konačni podaci.

1.10 Metodologija

Metodološko uputstvo za visoko obrazovanje dostupno je na web sajtu Monstata:

[http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje\(1\).pdf](http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje(1).pdf)

1.11 Bazni period

Nije relevantno.

1.12 Jedinica mjere

Broj studenata koji su završili postdiplomske studije.

1.13 Izvor podataka

Sve visokoškolske ustanove na teritoriji Crne Gore koje imaju licencu i akreditaciju za obavljane nastave, bez obzira na svojinski status.

Podaci o studentima koji su završili postdiplomske studije, za kalendarsku 2017. godinu dobijeni su dijelom iz administrativnih evidencija (Univerzitet Crne Gore) a dijelom putem individualnih statističkih upitnika "Statistički list za magistre nauka i specijaliste (obrazac ŠV-80).

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku. U toku je obrada podataka dobijenih navedenim istraživanjem, dok ćemo konačne rezultate imati do kraja godine, kako za ukupno zadovoljstvo korisnika, tako i po oblastima.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje se sprovodi na potpunom obuhvatu izvještajnih jedinica. Izvještajne jedinice su visokoškolske ustanove u Crnoj Gori koji raspolažu podacima potrebnim za ovo istraživanje. Ovakav način obezbjeđuje visoku ocjenu tačnosti.

3.2 Uzoračka greška

Budući da se ovo statističko istraživanje sprovodi na bazi punog obuhvata, greške uzorkovanja nisu relevantne.

Indikatori uzoračke greške (A1)

Budući da se ovo statističko istraživanje sprovodi na bazi punog obuhvata, greške uzorkovanja nisu relevantne.

3.3 Neuzoračka greška

Neuzoračke greške: prekomjernog obuhvata (over-coverage), nedovoljnog obuhvata (under-coverage), greške mjerenja i obrade, editovanja i imputacije podataka, neodaziva.

3.3.1 Greška obuhvata

Budući da se obuhvataju sve visokoškolske ustanove, greške obuhvata nijesu utvrđene.

Indikator greške obuhvata (A2)

Budući da se radi o kompletnom obuhvatu, stopa prekomjernog obuhvata nije moguća. Prekomjerni obuhvat nije moguć jer se obuhvat kreira na osnovu podataka iz biznis registra Zavoda za statistiku i liste licenciranih i akreditovanih ustanova visokog obrazovanja Ministarstva prosvjete (obuhvaćene su sve visokoškolske ustanove registrovane u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju ("Službeni list Crne Gore", br. 044/14 od 21.10.2014, 052/14 od 16.12.2014, 047/15 od 18.08.2015, 040/16 od 30.06.2016, 042/17 od 30.06.2017)).

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja su greške koje se javljaju u toku prikupljanja podataka i uzrokuju razlike između evidentirane i stvarne vrijednosti varijable. Posrednom analizom, na osnovu rezultata unosa, vrši se ispravka. Svake godine se od izvještajnih jedinica traže iste varijable, što olakšava popunjavanje upitnika.

Stopa neodaziva jedinica (A4)

U kalendarskoj 2017. godini nije bilo neodaziva izvještajnih jedinica.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije bilo revizije podataka. Nije primjenljivo.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2018. godinu i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Zavoda za statistiku za 2018. godinu. Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog godišnjeg saopštenja. Za kalendarsku 2017. godinu podaci su objavljeni 16. maja 2018. godine.

Kalendar objave saopštenja je dostupan na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije relevantno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Objavljaju se konačni rezultati, nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objave.

4.2 Tačnost objave podataka

U toku 2017. godine nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objavljivanja.

Podaci se objavljuju na dan koji je predviđen Godišnjim planom i Kalendarom objave statističkih podataka. Indikator TP3 je 0, tj. nema razlike između planirane i stvarne objave.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Saopštenje se objavljuje jednom godišnje i dostupno je na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=437&pageid=76>

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje podatke o studentima koji su završili posdiplomske studije u Crnoj Gori u sljedećim publikacijama:

- Statistički Godišnjak,
- Žene i muškarci u Crnoj Gori.

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Podaci o studentima koji su završili postdiplomske studije, u Crnoj Gori su uporedivi sa svim zemljama koje koriste Međunarodnu standardnu klasifikaciju obrazovanja - ISCED 2011.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o studentima koji su završili postdiplomske studije, u Crnoj Gori prikupljaju se od kalendarske 2002. godine za magistre i od 2007. godine za specijaliste. Podaci su vremenski uporedivi. Nije bilo prekida u serijama od početka prikupljanja podataka za ovo statističko istraživanje.